

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ โรงละครวังหน้า
๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ โรงละครวังหน้า ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

www.dhammadhome.com

เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ คุณสมศักดิ์ และ
คุณวรรณวิไล เชาวรัตน์ดาพงศ์ ได้กราบเรียนเชิญท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์
ประธานกรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา และคณะวิทยากรของ
มูลนิธิฯ รศ.สงบ เชื้อทอง อาจารย์ธีรพันธ์ ครอบงุมท อจารย์วิชัย เพื่องฟูนวกิจ และ
อาจารย์คำปิ่น อักษรวิสัย เพื่อไปสนทนาธรรม ที่โรงละครวังหน้า ถนนราชินี เชียงสะพาน
สมเด็จพระปิ่นเกล้า กรุงเทพมหานคร ระหว่างเวลา ๑๐.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.

การกราบเรียนเชิญท่านอาจารย์และคณะวิทยากรมาสนทนาธรรม ณ โรงละครและหอศิลป์วังหน้าในครั้งนี้ ก็เนื่องมาจากที่ คุณสมศักดิ์ เชาว์ธาดาพงศ์ สามีของ คุณวรรณวิไล (พี่ตุ๊กแก) ได้จัดแสดงงานจิตรกรรมของท่านขึ้นที่หอศิลป์วังหน้าแห่งนี้ ระหว่างวันที่ ๘ กรกฎาคม ถึงวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๙ ซึ่งพี่ตุ๊กแกเห็นว่าสถานที่ด้านบนของหอศิลป์แห่งนี้ ได้จัดสร้างเป็นโรงละครที่ดี มีความสะดวกสบาย ทั้งอยู่ใจกลางกรุงเทพฯ จึงมีความคิดใคร่ที่จะจัดให้มีการสนทนาธรรมขึ้นที่นี่

เมื่อได้รับความเมตตาจากท่านอาจารย์แล้ว ก็เตรียมการต่าง ๆ เช่น ในเรื่องอาหารกลางวันสำหรับท่านผู้ใหญ่ที่เจ้าภาพได้กราบเรียนเชิญมา คุณแฉ้ว (นภา จันทรางศุ) มีกุศลศรัทธารับเป็นเจ้าภาพจัดทำอาหารเพื่อรับรอง ในส่วนของท่านผู้เข้าร่วมฟังการสนทนาธรรม พี่สุภาพรรณ ชูสวัสดิชัย รับดำเนินการในการจัดหาข้าวกล่อง ซึ่งพี่สุมีความชำนาญในการคัดเลือกอาหารอร่อย คุณภาพดี จากร้านชื่อดังหลายร้านทั้งฟิสิกส์

ใส่กล่องอย่างดี ไม่ให้ใช้โฟม จำนวนรวมสองร้อยกล่อง พี่อภิญญา (พี่อืด) นำขนมจีน น้ำยาปูเลิศรสมาร่วมเจริญกุศล ๖๐ กล่อง คุณนัตยา สิริชูติวงศ์ (คุณแขก) นำข้าวคั่ว กลิ้งไก่ มาร่วมอีก ๑๐๐ กล่อง พี่เดือนฉาย คำอำนวย นำกาแฟร้อนและเย็นมาบริการในด้านอื่น ๆ ก็ได้รับความร่วมแรงร่วมใจจากสหายธรรมสมาชิกชมรมบ้านธัมมะ มศพ. ที่มีกุศลศรัทธาช่วยเหลือเป็นอย่างดียิ่ง นอกจากนี้ทางมูลนิธิฯ ประกาศเชิญชวนทาง

วิทยุแล้ว หลายท่านก็ช่วยนำใบปลิวเชิญสนทนาธรรมหลายร้อยใบไปแจกจ่าย เพื่อ
ผู้สนใจได้เข้าร่วมฟังการสนทนา ความที่พี่ตุ๊กแกกังวลว่าจะมีผู้เข้าร่วมฟังน้อย แต่ทุก
อย่างก็ผ่านไปด้วยดี มีผู้เข้าร่วมฟังการสนทนาธรรมในวันนั้นมากจนเกือบเต็มห้อง
ประชุมซึ่งบรรจุนักได้ ๒๕๐ คน ขออนุโมทนาในกุศลทุกประการของทุกท่านครับ

อนึ่ง คุณสมศักดิ์ และคุณวรรณวิไล
(พี่ตุ๊กแก) ได้เคยกราบเรียนเชิญท่าน
อาจารย์และคณะวิทยากรไปสนทนาธรรม
ที่บ้านพักของท่านทั้งสองมาแล้วครั้งหนึ่ง
เมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๕๔

ก่อนอื่น เพื่อประโยชน์แก่ท่านที่สนใจในความเป็นมาของบุคคลก่อนที่จะได้มา
พบและฟังพระธรรม ที่ทำให้เห็นถึงการที่เคยเป็นผู้สะสมบุญไว้แต่ปางก่อนในอดีต
(บุพเพกต บุญญาตา) ตามที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ จึงขออนุญาตเล่า

เรื่องของท่านเจ้าภาพที่เคยได้ยิน ได้ฟัง มาพอเป็นสังเขป ซึ่งแต่ละคนก็เป็นแต่ละหนึ่ง แสดงให้เห็นถึงความเป็น ธรรมชาติหลากหลาย ที่แต่ละคนสะสมมา ต่าง ๆ กัน แต่ประโยชน์สูงสุดของการ สะสม มีเพียงประการเดียว คือ ปัญญา ความเข้าใจถูก ความเห็นถูกในสภาพ

ธรรมชาติ สิ่งที่มีจริง ๆ ที่กำลังปรากฏในขณะนี้ ซึ่งความเข้าใจความจริงที่ถูกต้องนี้ จะเป็น ที่พึ่งที่แท้จริงของบุคคลในสังสารวัฏยาวนาน หาใช่ทรัพย์อื่นใดไม่

พี่ตุ๊กแก่เล่าให้ฟังครั้งที่ได้รู้จักกันใหม่ ๆ เมื่อราว ๕ ปีกว่าที่ผ่านมาว่า ได้พบท่าน อาจารย์ที่โรงพยาบาลจุฬาฯ ขณะที่นั่งรอพบหมอเพื่อทำฟันอยู่หน้าห้อง เห็นหนังสือ ธรรมชาติวางอยู่ จึงหยิบขึ้นมาอ่าน ก็พบว่าโดนใจมาก จึงแอบหยิบหนังสือเล่มนั้นมา (ทราบว่าเป็นหนังสือชื่อ "บทบาทของอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ในการเผยแผ่พุทธ ธรรม" ซึ่งภายหลังพี่ตุ๊กแก่ได้นำหนังสือธรรมะเล่มใหม่อีกหลายเล่ม ไปวางคืนไว้ที่เดิม แล้ว) เพื่อตามหาท่านผู้นั้นว่าเป็นใคร เพื่อที่จะได้ติดตามอ่านและฟังธรรมจากท่าน

เมื่อได้พบพี่หนู (อัญญมณี มัลลิกะมาส) ซึ่งเป็นเพื่อนสนิทที่ขับรถมารับไปที่โน่น ที่นี้กันบ่อย ๆ จึงปรารภว่า ได้พบและอ่านหนังสือธรรมะของผู้หญิงท่านหนึ่งที่โดนใจ

ภาพวาดท่านอาจารย์, คุณป้าจิต, คุณย่าสงวน สุจริตกุล
และคุณพ่อของ ดร.อนุสรณ์ กุศลวงศ์ ฝีมือพี่ตุ๊กแก

มาก ๆ อยากจะไปฟังและกราบท่าน พี่หนูถามว่า
เป็นใคร? ชื่ออะไร? เมื่อพี่ตุ๊กแกบอกว่า ชื่ออาจารย์
สุจินต์ บริหารวนเขตต์ พี่หนูก็ถึงบางอ้อเพราะเหตุ
ว่า พี่หนูฟังท่านอาจารย์มานานแล้ว และพี่หนูก็
กล่าวว่า เวลาพี่ตุ๊กแกขึ้นรถมา พี่หนูก็เปิดธรรมะ
ท่านอาจารย์ฟังในรถทุกครั้งอยู่แล้ว แต่พี่ตุ๊กแกคง
ไม่สนใจเลย กลับกลายเป็นไปเจอท่านอาจารย์จาก
หนังสือที่มีคนนำมาวางไว้ในโรงพยาบาล นี่แสดงถึง

ความเป็นอนัตตาของสภาพธรรมะ ที่หาความเป็นตัวตน สัตว์ บุคคลใด ๆ ไม่ได้ เป็นธรรมะที่สะสมมา จากการปรุงแต่งเกิดขึ้น ตามเหตุ ตามปัจจัย ไม่มีใครบังคับบัญชาให้เกิดขึ้น เป็นไป ตามความต้องการอย่างโน้น อย่างนี้ ของบุคคลใดได้ เมื่อถึงเวลา ก็เกิดขึ้น เป็นไป ด้วยความถึงพร้อมของเหตุและปัจจัย ด้วยความเป็นอนัตตา นั่นเอง

และไม่ใช่เพียงนั้น อย่างที่ข้าพเจ้าเล่าไว้ในกระทู้ ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ กนกรัตน์ วีรสอร์ท อัมพวา ๑๐-๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ซึ่งพี่ตี๋ (พรณิภา วิมุกตานนท์) พี่น้อย (พัฒน์นรี เปรมะรัตน์) และเพื่อน ๆ เป็นเจ้าภาพว่า สมัยที่พี่ตี๋และเพื่อน ๆ เป็นนางฟ้าอยู่การบินไทย ได้ชักชวนกันไปฟังท่านอาจารย์สนทนาธรรมที่บ้านของคุณหญิงณัฏฐ์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา ในหมู่บ้านเมืองทองธานี ถนนแจ้งวัฒนะ ทุกวันเสาร์แรกของเดือน แต่ก่อนไปฟังธรรมทุกคน

ก็แวะไปเลือกซื้อกระเป๋ที่ทำจากต้นกระจูดที่พี่ตี๋แกะออกแบบและตัดเย็บเองเป็นงานอดิเรก นอกเหนือไปจากงานประจำที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของธนาคารกรุงเทพฯ สำนักงานใหญ่ สีลม บ้านของพี่ตี๋แก ซึ่งสมัยนั้นอยู่หมู่บ้านเมืองทอง ที่เดียวกับที่พี่ตี๋และเพื่อน ๆ ชาวนางฟ้าการบินไทยไปฟังธรรมทุก ๆ วันเสาร์ต้นเดือน เช่นกัน จนมีความรู้จักสนิทสนมกันแต่นั้นมา แต่พี่ตี๋แกก็ไม่เคยสนใจเลยว่า จะไปฟังธรรมจากท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ (ทั้ง ๆ ที่รู้จักสนิทสนมเป็นอย่างดีกับพี่ ๆ กลุ่มนี้) และทั้ง ๆ ที่ชื่อ

นี่ เป็นชื่อที่พี่ตุ๊กแกถึงกับต้องการตามหา เพื่อที่จะมีโอกาสไปกราบเท้าท่านสักครั้งหนึ่งในอีกหลายปีต่อมา ซึ่งพี่ตุ๊กแกเล่าว่า พี่หนูเป็นผู้อาสาพาไปกราบเท้าท่าน เมื่อได้พบและกราบเท้าท่านอาจารย์แล้ว พี่ตุ๊กแกก็ได้แต่นั่งร้องไห้ ไม่พูดไม่จาอะไรเลย ณ วันนี้ จากที่พี่ตุ๊กแกเปิดธรรมะฟังตลอดเวลาที่คำที่ท่านอาจารย์กล่าว เรื่องการสะสมความ

เข้าใจธรรมะที่ถูกต้อง มีความเห็นถูก ความเข้าใจถูกในสิ่งที่มีจริง ๆ ในขณะนี้ ตามที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้และมีพระมหากรุณาแสดงไว้ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับทุกคน หากมีความเห็นผิด มีความเข้าใจผิด ในความจริงที่ทรงแสดง ความเห็นผิดนั้น จะยิ่งสะสม มั่นคงขึ้น มากขึ้น จนในชาติต่อไป แม้ว่าจะมีโอกาสได้เกิดเป็นมนุษย์ได้พบพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็จะไม่รู้ว่าผู้นั้นเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะไม่เข้าไปฟังพระธรรม เพราะความเห็นผิดหรือมิจฉาทิฏฐิ ไม่ใช่สัตว์

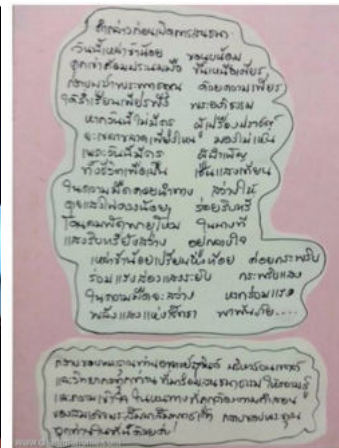
บุคคลใดเลย แต่เป็นธรรมะฝ่ายชั่ว ที่สะสมจนมีกำลัง เกิดขึ้นเป็นบุคคลใด ก็เป็นมิจฉาทิฏฐิ มีความเห็นผิด มีแต่ความไม่รู้ เช่น พวกอัญญเดียรถียในสมัยพุทธกาล ที่แม้อยู่ใกล้พระวิหารเชตวันประทับของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็ไม่เข้าไปฟังพระธรรมเลย นี่เป็นสิ่งสำคัญที่สุด ที่ทุกคนพึงตระหนักให้จงดี ที่จะเป็นผู้ที่ใคร่ครวญ พิจารณา ในคำที่ได้ยินได้ฟัง โดยละเอียด เพื่อไม่เป็นผู้ทำร้ายตนนั่นเอง ในการที่จะเป็นผู้สะสมความเห็นผิด ในอันที่จะทำให้เป็นผู้ที่เดินไปในหนทางที่ผิด ไม่มีโอกาสได้พบกับพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอีกเลย ซึ่งน่ากลัวและไม่ควรประมาทเป็นอย่างยิ่ง ไม่ลืมน่า "สัมมาทิฏฐิ" ความเห็นชอบ เป็นข้อแรกในอริยมรรคมีองค์ ๘ (หนทางเพื่อการรู้แจ้งอริยสัจธรรม) ที่มีพระมหากรุณาแสดงไว้ หากตั้งตนไว้ไม่ชอบ คือ มีความเห็นที่ไม่

ถูกต้องตามความเป็นจริง ที่ทรงตรัสรู้และทรงแสดงแล้ว ไม่มีทางเลยที่จะถึงการรู้แจ้งอริยสัจธรรม ต้องเป็นผู้ที่จมอยู่ เป็นตอของวิญญู เวียนอยู่กับสุขและทุกข์แล้ว ๆ เล่า ๆ ไปจนตลอดสิ้นกาลนาน น่ากลัวเป็นอย่างยิ่ง

สำหรับผู้ที่มีความเข้าใจพระธรรมการได้พบกับพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าในชาติหนึ่ง ๆ จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อทุกบุคคลที่เมื่อได้พบ ก็สามารถรู้ว่หนทางใดคำสอนใดเป็นคำสอนที่ถูกต้อง เป็นหนทาง

ที่ถูกต้องจากปัญญาที่เคยสะสมอบรมมาแล้วในอดีต อนันตชาตินี้เอง (บุพพเพกตบุญญา-บุญที่เคยได้กระทำไว้แต่ปางก่อน) ด้วยเหตุนี้ เมื่อมีบุคคลกราบเรียนถามท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ในที่สนทนาธรรมบ่อย ๆ ว่า ทำอย่างไรจึงจะรู้ จึงจะตัดสินใจได้ว่าบุคคลใดพูดถูก สอนถูก ตรงตามที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ท่านอาจารย์ตอบว่า "มีปัญญาจึงรู้ ไม่มีปัญญาก็ไม่รู้" เป็นคำตอบที่ดูเหมือนจะรุนแรงสำหรับท่านผู้ถามที่ยังไม่รู้ ไม่เข้าใจในหนทาง แต่เป็นสัจจะ ความจริง ที่ไม่มีใครปฏิเสธได้ เมื่อได้ฟังพระธรรมและมีความเข้าใจที่ถูกต้อง จึงเป็นผู้ที่มีศรัทธามั่นคงขึ้น เป็นผู้ให้เห็นประโยชน์ของการฟังและการศึกษาพระธรรม อบรมเจริญกุศลทุกประการ สมดังคำขวัญของชมรมบ้านธัมมะ มศพ. ที่ท่านอาจารย์มอบไว้ว่า "ทำดีและศึกษาพระธรรม" ซึ่งเป็นคำขวัญที่ลึกซึ้งและมีความหมายอย่างยิ่งต่อทุกบุคคลที่มีโอกาสได้เกิดมาชาตินี้ และได้พบแล้วซึ่งพระธรรมคำสอนที่ถูกต้อง จากการตรัสรู้ของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ได้ถูกนำมาถ่ายทอดให้พวกเราได้เข้าใจขึ้น โดยความเมตตาของท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์

อันดับต่อไป ขออนุญาตนำความการสนทนาในวันนั้น ซึ่งเป็นเรื่องของพระวินัย ที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงบัญญัติขึ้น เพื่อการอยู่ร่วมกันโดยผาสุกของหมู่สงฆ์ ทั้งเป็นไปเพื่อขัดเกลากิเลสอย่างยิ่งของเพศบรรพชิต ผู้สละทุกสิ่งในเพศฆราวาส ไม่ว่าจะเป็นอาคารบ้านเรือนและทรัพย์สินเงินทอง บุตรภรรยา ญาติและข้าทาสบริวารทั้งหลาย สู้เพศบรรพชิตที่สูงยิ่ง มีความประพฤติเป็นไปเพื่อศึกษาและขัดเกลากิเลสอย่างยิ่ง โดยส่วนเดียว เพื่อถึงความเป็นพระอรหันต์ ซึ่งปัจจุบัน จากความไม่เข้าใจในพระธรรมวินัยของพุทธบริษัท ทำให้มีการประพฤติทุจริต ผิดพระธรรมวินัยต่าง ๆ อย่างมากมาย จากเหตุที่ไม่มีความเข้าใจในทั้งพระธรรมและพระวินัยในพระศาสนาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระศาสนาจึงจะเหลือเพียงชื่อ เมื่อพุทธบริษัททั้งหลาย ต่างทอดภาระ ไม่เกื้อกูล และไม่ใส่ใจ ทั้งไม่เคารพในพระธรรมวินัยที่พระศาสดาพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงประกาศไว้ ผู้ที่พิจารณาว่าเป็นบรรพชิต แต่ไม่ประพฤติตามพระธรรมวินัยที่ทรงประกาศไว้ ก่อนที่จะเสด็จดับขันธปรินิพพานว่า ธรรมวินัยที่ทรงบัญญัติไว้นี้จะเป็นศาสดาแทนพระองค์ ดังนั้น ผู้ที่ไม่ประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัยจึงชื่อว่า

ไม่เคารพในพระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้า และไม่ใช้ภิกษุในธรรมวินัย ที่ทรงประกาศไว้ดีแล้ว การที่อุบาสก อุบาสิกา ศึกษาพระธรรมวินัย นอกจากจะสามารถที่จะเกื้อกูลและไม่เป็นเหตุให้พระภิกษุท่านต้องอาบัติในเรื่องต่าง ๆ แล้ว ยังเป็นผู้ที่รู้ว่า ผู้ใดเป็น

ภิกษุในธรรมวินัย และผู้ใดไม่ใช่ภิกษุอีกด้วย ซึ่งย่อมจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในอันที่จะเป็นผู้หนึ่งที่จะช่วยรักษาพระพุทธศาสนาไว้ให้บริสุทธิ์ บริบูรณ์ สืบต่อไป

ประธานโอวาทแก่ภิกษุสงฆ์

[๑๔๑] ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้ารับสั่งกะท่านพระอานนท์ว่า ดูก่อนอานนท์ บางทีพวกเธอจะพึงมีความคิดอย่างนี้ว่า ปาพจน์มีพระศาสดาล่วงแล้ว พระศาสดาของพวกเราไม่มี ชื่อนี้พวกเธอไม่พึงเห็นอย่างนั้น ธรรมก็ดี วินัยก็ดี อันใด อันเราแสดงแล้ว ได้บัญญัติไว้แล้วแก่พวกเธอ ธรรมและวินัยอันนั้น จักเป็นศาสดาแห่งพวกเรา โดยกาลล่วงไปแห่งเรา

[เล่มที่ ๑๓] พระสูตรตันตปิฎก ทีฆนิกาย
มหาวรรค เล่ม ๒ ภาค ๑ หน้าที่ ๓๒๐

คุณฟองจันทร์ :

กราบท่านอาจารย์คะ พอดีหนูได้เข้าไปอ่านในเฟซบุ๊กของท่านหนึ่ง ซึ่งเป็นคำถามที่น่าสนใจมาก คำถามมีอยู่ว่า "ถ้าเราไม่เข้าวัด ไม่ทำบุญ ไม่ใส่บาตรพระ เพราะเรา

เล็งเห็นความไม่ดี ไม่ถูกต้องตามพระธรรมวินัยของ
พระภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่เราคิดว่าดี ว่าทำถูกต้องแล้วนี้ จะ
นำไปสู่การสูญสิ้นของพุทธศาสนาได้หรือไม่? หากไร่ซึ่ง
วัด ไร่ซึ่งภิกษุ ศาสนาจะคงอยู่ได้อย่างไร? ถ้าเพียงแต่เรา
จะคิดว่า การใส่บาตร ทำบุญ ก็เป็นการทำทานชนิดหนึ่ง
กุศลย่อมได้จากการที่เราได้ทำทานนั้น ส่วนพระท่านจะมี
อกุศลใด ย่อมเกิดแก่ตัวท่านเอง เราจะเดือดร้อนด้วย
ทำไม? ผิดถูกอย่างไร ช่วยชี้แนะ"

ท่านอาจารย์ :

คุณคำปั่นก็เพิ่งพูดไปนะคะ เห็นประโยชน์ตน คือจะเอา
บุญแล้วก็ให้คนอื่นตกนรก ใช่มั้ย? เพราะฉะนั้น ถ้าจะ
ไตร่ตรอง ทบทวน ควรจะเป็น "ทีละคำ" เริ่มตั้งแต่ต้นเลย
ค่ะ

คุณฟองจันทร์ :

คำถามมีอยู่ว่า "ถ้าเราไม่เข้าวัด ไม่ทำบุญ ไม่ใส่บาตร
พระ..."

ท่านอาจารย์ :

เท่านี้ก่อนค่ะ เพื่ออะไร? เข้าวัด เพื่ออะไร?

คุณฟองจันทร์ :

คนทั่วไป ก็ไปทำบุญ

ท่านอาจารย์ :

ไปทำบุญ บุญมีแต่เข้าวัดหรือ?

คุณฟองจันทร์ :

สำหรับคนที่ยังไม่เข้าใจก็คงจะเป็นอย่างนั้น

ท่านอาจารย์ :

เพราะฉะนั้น จะเข้าใจถูกต้องเมื่อไหร่? เข้าใจเองได้หรือ? ถ้าไม่ได้ฟังพระธรรมว่า บุญคืออะไร? และบุญมีเท่าไร และการเข้าวัด เข้าวัดเพื่ออะไร คนที่ไปพระวิหารเซตวัน เขาไปกันทำไม? ในสมัยพุทธกาล ตอนเย็นก็ถือดอกไม้ ฐูปเทียนไป

คุณฟองจันทร์ :

เขาไปฟังธรรมค่ะ

ท่านอาจารย์ :

ไปฟังพระธรรม ถ้าเข้าใจธรรมะแล้ว มีหรือที่กุศลและบุญ จะไม่เกิดเพิ่มขึ้น!!! แต่ต้องเป็นบุญเป็นกุศล ไม่ใช่คิดว่า นั่นเป็นบุญ คิดว่าการเดินเข้าไปในวัดเป็นบุญ ถูกหรือ? หรือคิดว่า การที่ถวายอาหารแก่พระ ต้องรู้ว่าพระคือใคร? ถ้าให้อาหารใจ เป็นประโยชน์ไหม?

คุณฟองจันทร์ :

ก็ไม่เป็นประโยชน์ค่ะ

ท่านอาจารย์ :

ถึงอย่างนั้น ถ้ามีจิตเมตตาจริง ๆ ไม่คำนึงถึงว่าเป็นใคร ไม่ว่าเขาจะมีความประพฤติอย่างไร อย่างนั้น เราไม่สามารถที่จะไปแก้ไข หรือไปช่วยผู้ที่มีอัธยาศัยที่จะเป็น ใจให้เลิกการเป็นใจได้ จนกว่าเขาจะเข้าใจธรรมะได้

เพราะฉะนั้น ประโยชน์ของพระธรรม มากมายมหาศาล
ประเทศใดก็ตาม มีทรัพย์สินเงินทองมั่งคั่ง มีวัตถุต่าง ๆ
อะไรก็ตาม แต่เป็นคนเลวทั้งประเทศ ดีไหม? แล้วทำ
อย่างไร คนที่เลว คนที่ทุจริต จะดีขึ้น? ถ้าไม่รู้ความจริง
ว่า เลวคือเลว ปัญญาเท่านั้น ที่จะทำให้เห็นว่า ไม่ควรทำ
เพราะว่าเป็นธรรมะที่ไม่ดีที่นำโทษมาให้

...เพราะฉะนั้น ทางเดียวที่จะช่วยโลก ช่วยประเทศ ช่วย
ทั้งมนุษยาก็โลก ก็โลก ไม่ว่าจะสวรรค์หรือพรหมก็ตามแต่
ก็คือ ได้เข้าใจความจริงว่า ธรรมะเป็นธรรมะ ความดีเป็น
ความดี และใครจะรู้ พอให้คนอื่นซึ่งเป็นคฤหัสถ์ ทำมาหา
กิน มีชีวิตวันหนึ่ง วันหนึ่ง ไม่สามารถที่จะได้ฟังพระธรรม
ศึกษาพระธรรม มากเท่ากับพระภิกษุ แล้วก็เป็นเพศซึ่ง
สละทั้งหมดเพื่อคนอื่น เพื่อที่จะได้ศึกษาพระธรรมวินัย
เพื่อจะได้เป็นเนืองนิตย์ของคนที่ได้มาฟัง ได้มาพบ ได้
ให้สิ่งของแก่ผู้ที่ไม่ได้เป็นโทษกับบุคคลใดเลยทั้งสิ้น ไม่ใช่
ให้กับใจ!!!!...

...แต่ถ้าบุคคลใด บวชแล้วก็ไม่ศึกษาพระธรรมวินัย รับ
อาหารของชาวบ้านที่เขามีศรัทธา เพราะเขาคิดว่าเป็น
ภิกษุ แต่ว่าไม่ได้เรียนธรรมะ ไม่ได้ศึกษาธรรมะ ไม่ได้
เข้าใจธรรมะ ไม่ได้ประพฤติปฏิบัติตามพระวินัย เขาให้
ใคร? เป็นบุญหรือเปล่า? เป็นการส่งเสริมทุจริต หรือว่า
เป็นการทำให้มีประโยชน์ ในเมื่อ ถ้าเราเห็นคนที่ทำสิ่งที่
ไม่ดี เป็นโทษ เราก็ก็นำไป บำรุงไป โทษก็ยิ่งเจริญขึ้น เจริญ
ขึ้น ไซ้ไหม? เพราะฉะนั้น ก็ต้องคำนึงด้วย ว่าสิ่งที่ให้หรือ
การให้นั้น เป็นประโยชน์หรือเปล่า?...

คุณฟองจันทร์ :

ปัญหาก็มีอยู่ว่า คนทั่วไปเขาก็ไม่ได้ศึกษาพระธรรม หรือ
พระวินัยที่ถูก

ท่านอาจารย์ :

นี่คือเหตุที่ประเทศเสื่อม ไม่เจริญ เพราะคนไม่รู้จักรักรณะ
ไม่รู้จักรประโยชน์ที่ใหญ่ยิ่งว่า ทั้งหมดทุกคน ไม่ใช่แต่
ประเทศไทย ทั้งหมดทุกคนในโลก ถึงแม้ว่าจะมีทรัพย์
สมบัติมากมายมหาศาล มีทุกสิ่งทุกอย่างเพียบพร้อม แต่
เป็นคนเลว แล้วใครจะช่วยให้เป็นคนดีได้ ถ้าไม่เข้าใจ
ธรรมะ!!!

เพราะฉะนั้น จะต้องการอย่างนั้นหรือ? ให้วัตถุเจริญ ให้มี
การช่วยเหลือสังคมต่าง ๆ นานา แต่ไม่ได้ช่วยทางจิตใจ
ให้เขามีความเห็นที่ถูกต้องเลย เขาก็ยังคงเลวต่อไป และ
เลวยิ่งขึ้น!! เพราะฉะนั้น ก็นำความเสื่อม ไม่ได้นำความ
เจริญมาให้เลย!! ซึ่งทุกวันนี้ก็เป็นอย่างนั้น ใช่ไหม?
เพราะฉะนั้น ทบทวนดู ตั้งแต่คำแรก อ่านอีกครั้งหนึ่งก็ได้
เพราะยังไม่จบ

คุณฟองจันทร์ :

เพราะเราเล็งเห็นความไม่ดี ไม่ถูกต้องตามพระธรรมวินัย
ของพระภิกษุทั้งหลาย...

- ท่านอาจารย์ : ค่ะ แล้วยัง "ส่งเสริม" ไหม?
- คุณพองจันทร์ : ถ้ารู้จักคงไม่ส่งเสริม
- ท่านอาจารย์ : แต่คำถามนี้ ส่งเสริมหรือเปล่า? อ่านตั้งแต่ต้นสิดะ
- คุณพองจันทร์ : คำถามมีอยู่ว่า ถ้าเราไม่เข้าวัด ไม่ทำบุญ ไม่ใส่บาตรพระ เพราะเราเล็งเห็นความไม่ดี ไม่ถูกต้องตามพระธรรมวินัย ของภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่เราคิดว่าดี ว่าทำถูกต้องแล้วนี้ จะ นำไปสู่การสูญสิ้นของพุทธศาสนาได้หรือไม่?
- ท่านอาจารย์ : แน่แน่นอน เพราะเหตุว่า ถ้าเราเอาอาหารไปให้โจร ไม่ใช่โจร คนเดียวด้วย โจรเยอะด้วย จะได้อะไรจากโจร? และ พระ ศาสนาไม่ใช่อยู่ที่คนอื่นเลย ไม่ใช่อยู่ที่วัดวาอารามสูง ที่สุด ใหญ่ที่สุด มีอะไร ๆ ที่คิดว่าน่าอัศจรรย์ แต่พระ ศาสนา คือ คำสอน ที่น่าอัศจรรย์ ที่เมื่อเข้าใจแล้ว ก็ สามารถที่จะเปลี่ยนจากทุจริตเป็นสุจริตได้ มิฉะนั้น พระ สัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ทรงแสดง

...เพราะฉะนั้น ก็เห็นได้ว่า ต้องเป็นผู้ตรง ว่าพระศาสนา ไม่ได้อยู่ที่วัดวาอาราม หรืออยู่ที่สิ่งก่อสร้างใด ๆ แต่อยู่ที่ ความเข้าใจของพุทธบริษัท ถ้าไม่มีความเข้าใจธรรมะ ธรรมะก็ลบเลือนแล้ว!! เพราะฉะนั้น เดียวนี้ จะถามว่า พระศาสนาอันตรายหรือยัง? อันตรายแล้วจากผู้ไม่ฟัง พระธรรม!! เมื่อไหร่หมด ไม่มีการฟังพระธรรม ไม่มีการ เข้าใจพระธรรมต่อไป ก็ไม่มีผู้ใดที่จะเป็นชาวพุทธที่ แท้จริง...

คุณฟองจันทร์ :

ท่านอาจารย์ :

ถ้าอย่างนั้น ตรงนี้ จะเกี่ยวข้องกับเรื่องของการสะสมของแต่ละคนไหม? ถ้าเขาไม่มีการสะสมมาแต่ชาติปางก่อน แต่ลองคิดสักนิดไหม? จะให้โจรเยอะ ๆ มาทำลายไหม? ทำลายคุณธรรม ทำลายความดีทั้งหมด ทำลายคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทั้งหมด ทำลายพระวินัยทั้งหมด เอาเงินเอาทองไปให้พระภิกษุกันทั้งหมด เพราะความเลื่อมทั้งหมด มาจากเงินและทอง ในความติดข้อง ในความต้องการ ซึ่งไม่มีวันจบ!!!

คุณฟองจันทร์ :

ท่านอาจารย์ :

คุณฟองจันทร์ :

คำถามต่อไปคือ...ถ้าเพียงแค่เราจะคิดว่าการใส่บาตรทำบุญ ก็เป็นการทำทานชนิดหนึ่ง กุศลย่อมได้จากการที่เราได้ทำทานส่วนนั้น ส่วนพระท่านจะมีกุศลใด เดียวก่อนนะคะ ทำทานกับใจ ทำทานกับบุญพิษ สัตว์ร้ายทั้งหลาย ดีไหม?

ไม่ดีอยู่แล้วค่ะ

ท่านอาจารย์ : เพราะฉะนั้น การที่กล่าวว่า พระภิกษุท่านจะเป็นอย่างไร ก็แล้วแต่ท่าน แต่เราได้บุญนั้น จริงหรือ? เพราะเรา ส่งเสริมความไม่ดีไม่ใช่หรือ? ความไม่ถูกต้องไม่ใช่หรือ?

คุณพองจันทร์ : แต่เขาไม่รู้ค่ะ

ท่านอาจารย์ : แต่เรารู้กันคะ "ก็แล้วแต่ท่าน" ก็แสดงว่าเขารู้ "ท่านจะเป็น อย่่างไรก็แล้วแต่ท่าน" แต่ขอให้เขาได้บุญเถอะ ถ้าให้กับ บุคคลที่มีคุณธรรม จะดีกว่าไหม? ให้ยาก คนเขี้ยว ไร ทรัพย์ แต่ไม่ได้เป็นขโมยหรือเป็นโจร ดีกว่าไหม?

คุณพองจันทร์ : แล้วก็มีความคิดเห็นจากเพื่อนเขาค่ะ แสดงความคิดเห็น มาว่า "ศาสนาคงจะค่อยเลือนหายไปจากชีวิตประจำวัน ไม่มีพระ ไม่มีวัดเป็นที่ยึดเหนี่ยว

ท่านอาจารย์ : ขอโทษคะ ศาสนาค่อย ๆ เลือนหายไปจากความเข้าใจ ของผู้ที่ไม่ฟังและไม่ศึกษาพระธรรม ไม่ใช่จากสิ่งอื่นเลย เพราะฉะนั้น ถึงแม้ว่าจะมีพระภิกษุซึ่งไม่ศึกษาพระธรรม วินัย จะเป็นประโยชน์ไหม? ศาสนาลบเลือนหรือเปล่า? ในเมื่อแม่เป็นภิกษุ ก็ไม่ได้ศึกษาธรรมะ แล้วก็ได้มีชีวิต อยู่ในพระธรรมวินัยด้วย อย่างนั้นพระศาสนาจะตั้งอยู่ หรือ? ก็เลือนไปตั้งแต่ไม่ศึกษาแล้ว ไม่ใช่เพิ่งจะไปเลือน ตอนที่ไม่มีภิกษุ!!

คุณฟองจันทร์ :

คนที่ไม่ได้ศึกษารวมะก็คงจะเข้าใจแบบเดียวกันว่า ในเมื่อไม่มีวัดไม่มีพระเป็นที่ยึดเหนี่ยว เป็นที่เตือนใจอยู่ ว่าเราชาวพุทธ เรานับถือพุทธศาสนาเป็นหน้าตา เป็นหัวใจ เป็นอะไร ๆ ที่สามารถบ่งบอกว่านี่คือพุทธธรรม สถานที่เรานับถือ

ท่านอาจารย์ :

เข้าใจผิดทั้งหมดเลย!! เริ่มต้นอีกครั้งหนึ่ง ตอนท้าย

คุณฟองจันทร์ :

ศาสนาคงจะค่อยเลือนหายไปจากชีวิตประจำวัน ไม่มีพระ...

ท่านอาจารย์ :

เดี๋ยวนี้ ถ้าไม่มีการเข้าใจธรรมะวันนี้ เลือนหายไปหรือยังคะ ชีวิตประจำวัน เลือนไปทุกวันนี้ไม่รู้!! ว่าแท้ที่จริงไม่มีไม่ใช่ตอนที่ไม่มีวัด แต่ตอนนั้นแหละ ที่ไม่ได้ฟังพระธรรมศาสนาก็ไม่มีแล้ว สำหรับบุคคลนั้น!!

คุณฟองจันทร์ : ต่อค่ะ...ไม่มีวัด ไม่มีพระเป็นที่ยึดเหนี่ยว เป็นที่เตือนใจว่า
เรา...

ท่านอาจารย์ : ค่ะ ไปวัด ไปยึดเหนี่ยวอะไรคะ?

คุณฟองจันทร์ : นั่นก็เป็นสิ่งเดียวที่เขาเข้าใจค่ะ

ท่านอาจารย์ : แต่ว่าไม่ได้เข้าใจอะไร ถ้าถามว่าไปยึดเหนี่ยวอะไร? ตอบ
ได้ไหม? สนทนารวมเพื่อความถูกต้อง เพื่อความแจ่ม
แจ้ง เพื่อความชัดเจน ถูกก็คือถูก ผิดก็คือผิด เพราะ
ฉะนั้น ถ้าไม่ไปวัด แล้วศาสนาจะลบเลือน ไปวัดแล้ว
ยึดถืออะไร? ที่เมื่อกี้นักกล่าว "ไม่มีวัดเป็นเครื่องยึด
เหนี่ยว" ยึดเหนี่ยวอะไร? ในเมื่อไม่ได้เข้าใจธรรมะ!!!

คุณฟองจันทร์ : ค่ะ ใช่ค่ะ ข้อความต่อไป...เป็นที่เตือนใจอยู่ว่า เราชาว
พุทธ เรานับถือพุทธศาสนา เป็นหน้าตา เป็นหัวใจ เป็น
อะไร ๆ ที่สามารถ...

ท่านอาจารย์ : เป็นหน้าตาที่สวยงามหรือน่าเกลียด? (คนในห้องประชุม
หัวเราะกันครืน) ค่ะ? อ่านอีกครั้งสิคะ จะได้ว่า

คุณฟองจันทร์ : ไม่มีวัด ไม่มีพระเป็นที่ยึดเหนี่ยว เป็นที่เตือนใจอยู่ว่าเรา
ชาวพุทธ เรานับถือพุทธศาสนา เป็นหน้าตา เป็นหัวใจ
เป็นอะไร ๆ ที่สามารถบ่งบอกว่า นี่คือพุทธธรรม สถานที่
เรานับถือ

ท่านอาจารย์ : ที่นี่ แบ่งเป็นวรรค ๆ เลยค่ะ
 คุณฟองจันทร์ : ไม่มีวัด ไม่มีพระ เป็นที่ยึดเหนี่ยว
 ท่านอาจารย์ : ค่ะ แค่นี้ ไปวัดกันมาแล้วใช่ไหม? ยึดเหนี่ยวอะไร? ไม่มีคำตอบ!! แล้วก็พูด!! หมายความว่าอย่างไร? ต้องเป็นคน ที่จริงและตรง ถ้าเข้าใจธรรมะ ประโยชน์กว่าไหม? ถ้าไปวัด แล้วมีอะไรบ้างที่วัด?

คุณปราณี : อาจารย์คะ ที่ถามว่าในวัดยังมีอะไรอีก ก็มีตู้บริจาคเป็นสิบ ๆ ตู้เลยคะ ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าภัณฑาคาร ค่านักศึกษา ค่าภัณฑาคารนี่ก็ผิดแล้ว!!
 ท่านอาจารย์ : ค่าชำระหนี้สงฆ์ แล้วก็อื่น ๆ อื่น ๆ นี่หมายถึงได้หลาย ๆ อย่างเลย แล้วตู้ก็จะเยอะมาก
 ท่านอาจารย์ : เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวหรือ?
 คุณปราณี : แล้วผู้ที่ไปนี่ก็ต้องการคำว่า ขอให้ทำแล้วก็รำรวย มีความสุข
 ท่านอาจารย์ : เป็นที่ยึดเหนี่ยวหรือ? ถ้าเป็นที่ยึดเหนี่ยว ยิ่งผิด ไม่ได้เป็นเรื่อง "ละ" เลย ทุกคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อละความติดข้อง แต่คำใดก็ตาม ซึ่งไม่เป็นไปเพื่อการละ คำนั้นไม่ใช่คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะฉะนั้น ไปได้

ยินอย่างนั้น แล้วยึดเหนี่ยวหรือ? และเป็นไปได้หรือ? คำ
ไม่จริงเลย อย่างคำว่า "จงรวย" จงรวยได้อย่างไร?

คุณปราณี :

ท่านอาจารย์คะ เยอะมากเลย

ท่านอาจารย์ :

"ต้องตรง" ถ้าไม่ตรงก็เป็นผู้ที่ไม่ได้สาระจากพระธรรม
ไม่ใช่เฉพาะชาตินี้ ชาติต่อ ๆ ไป ก็เห็นผิดไปเรื่อย ๆ
จนกระทั่งแม้พระสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ต่อไปประทับ
อยู่ ก็ไม่ไปเฝ้าเพราะเห็นผิด เข้าใจผิด เพราะฉะนั้น
แม้แต่เป็นที่ยึดเหนี่ยว ก็ผิดแล้ว เป็นที่ยึดเหนี่ยวให้เข้าใจ
ผิด ให้หลงผิดต่อไป เพราะว่า ไม่ได้มีคำจริงของพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าเลย

คุณปราณี :

ในยุคปัจจุบันนี้ ถ้าพูดตามความเป็นจริงก็คือ เงินเป็นพระเจ้าเลย เพราะคนยึดถือเงินมาก เงินมาเป็นอันดับต้น ๆ เลย ไม่ว่าจะเป็นพระหรือว่าประชาชนทั่ว ๆ ไป เงินเป็นต้นเหตุที่เขาต้องการมาก อย่างประชาชนที่ไปทำบุญก็อยากได้เงิน อยากให้ได้มีคำอวยพร กลับไปรวย ๆ คำขายรวย ๆ ทำอะไรก็รวย ๆ อย่างนี้

ท่านอาจารย์ :

เพราะฉะนั้น พระศาสนาหลบเลื่อนแล้วหรือยัง?

คุณปราณี :

ถ้าศึกษาก็รู้ว่า เลื่อนสำหรับผู้ที่ไม่ได้ศึกษาค่ะ

ท่านอาจารย์ :

ไม่ใช่ว่า ไปวัดแล้วไม่มีพระ แล้วศาสนาจะหลบเลื่อนเพราะไม่มีพระ แต่ว่า หลบเลื่อนเพราะไม่ได้เข้าใจธรรมะ!!!

คุณฟองจันทร์ :

สุดท้ายนี้สำคัญค่ะ เขาก็มีความเห็นว่า...อีกหน่อย คำสอนก็คงจะเหลือแต่ในกุฏิ

ท่านอาจารย์ :

ศึกษาหรือเปล่า? ถ้าศึกษาเมื่อไหร่ คำสอนก็มีอยู่เมื่อนั้น เข้าใจเมื่อไหร่ พระศาสนาก็ดำรงอยู่เมื่อนั้น ไม่ใช่แค่มีเหมือนพระไตรปิฎกในตู้พระไตรปิฎก

...ข้อสำคัญที่สุด ประโยชน์ของการฟังแต่ละครั้ง ต้องเป็นผู้ที่ตรง มั่นคง จริงใจ การที่เราฟังธรรมะ เป็นส่วนที่จะทำ ให้พระพุทธานุศาสนาดำรงต่อไปได้ ถ้าไม่มีการเข้าใจธรรมะ แล้ว พระพุทธานุศาสนาก็ดำรงอยู่ต่อไปไม่ได้ เพราะฉะนั้น

จะถวายเงินพระอรหันต์ไหม? พระอรหันต์นะคะ พระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้า นะคะ ท่านพระสารีบุตร ท่านพระมหา
 โมคคัลลานะ ท่านพระอนุรุทธะ และพระภิกษุทั้งหลาย
 ไม่ว่ายุคไหน บวชเพื่อถึงความเป็นพระอรหันต์ เพราะ
 ฉะนั้น หนทางที่จะต้องบริสุทธิ์ ต้องไม่ใช่หนทางรับเงิน
 และทอง!! ถ้าเป็นหนทางที่รับเงินและทอง ไม่มีทางที่จะ
 ถึงความเป็นพระอรหันต์ เพราะฉะนั้น ให้เงินกับใคร คน
 นั้นไม่มีทางที่จะรู้แจ้งสภาพธรรมะตามความเป็นจริง
 เพราะเป็นผู้ที่ไม่ตรง และ ไม่เคารพในพระวินัย ในพระ
 ธรรมด้วย...

...เพราะฉะนั้น ต้องเป็นเรื่องที่พุทธศาสนิกชนต้อง
 ไตร่ตรอง ประโยชน์มหาศาลของพระธรรมแต่ละคำ จะ
 ดำรงอยู่ได้ ก็ต่อเมื่อมีผู้ศึกษา เข้าใจ รู้จักความต่างกัน
 ของเพศคุณุสสัและบรรพชิต พร้อมที่จะเกื้อกูลซึ่งกันและ
 กัน ว่าสิ่งใดที่ควร ก็ให้รู้ทั่วกันว่าควร สิ่งใดที่ไม่ควร ก็ให้รู้
 กันทั่วไป ว่าไม่ควร ในพระไตรปิฎก จะมีคำว่า "เฟ่งโทษ
 ตีเตียน โพนทะนา" ถ้าไม่เข้าใจความจริงก็คิดว่า ทำสิ่งที่
 เลวร้ายมาก ไปเฟ่งโทษคนนั้นคนนี้ แต่ ธรรมะเป็นเรื่องที่
 ตรง โทษต้องเป็นโทษ โทษจะเป็นคุณไม่ได้ จะเป็น
 ประโยชน์ไม่ได้!!...

...เพราะฉะนั้น "เฟ่งโทษ" คือ ให้รู้จริง ๆ ว่าสิ่งนั้นเป็นโทษ เมื่อรู้จริง ๆ แล้ว "ติเตียน" ด้วย ไม่ใช่เข้าข้างกัน ไซ้ไหม? ไม่เป็นไร สมัยนี้ ยุคนี้ เปลี่ยนมาแล้ว แต่ความจริงก็คิดให้ลึกซึ้งว่า จะถวายเงินพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไหม? จะถวายเงินพระอรหันต์ไหม? เพราะผู้ที่บวชทุกคน เพื่อถึงการรู้แจ้งเป็นพระอรหันต์ เพราะเหตุว่า ถ้าเป็นเพียงพระโสดาบัน รู้แจ้งอริยสัจธรรมเป็นพระอริยบุคคล ชั้นพระโสดาบัน ชั้นพระสกทาคามี ชั้นพระอนาคามีบุคคล ก็ยังไม่ต้องบวช

เพราะฉะนั้น จุดประสงค์ของการบวช มีข้อความกล่าวไว้ "เพื่อถึงความเป็นพระอรหันต์" แล้วเราจะให้เงิน ถวายเงิน พระอรหันต์ไหม? นี่ก็แสดงให้เห็นว่า ทุกอย่างต้องตรงตามความเป็นจริง!!

และถ้าพูดถึง "หน้าตา" ของประเทศ หรือ หน้าตาของโลก หรือ หน้าตาของอะไรก็ตาม หน้าตาของพระพุทธศาสนา หน้าตาไหน? จะใส่หน้ากากไหน? หรือว่า หน้าไหน? เป็นหน้าที่บริสุทธิ์ ผ่องใส เพราะเหตุว่า เป็นผู้ที่ควรแก่การเคารพ กราบไหว้

เพราะฉะนั้น หน้าตาของพระศาสนาหรือของประเทศ
ไม่ใช่อยู่ที่มีผู้ที่ประพฤติผิดพระวินัย และไม่ศึกษาพระ
ธรรม นั่นไม่ใช่หน้าตาของประเทศเลย แต่ประเทศจะมี
หน้าตาเป็นที่เคารพ สรรเสริญ ก็ต่อเมื่อ มีผู้ที่เป็น
บรรพชิตและพุทธบริษัท ศึกษาพระธรรม และสำหรับผู้
เป็นพระภิกษุ ต้องประพฤติตามพระวินัย พร้อมเมื่อไร
งามเมื่อนั้น เป็นที่สรรเสริญ เป็นหน้าตาของประเทศ แน่
นอน...

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของคุณสมศักดิ์ คุณวรรณวิไล เซวณัฏาพงศ์ และเพื่อน ๆ
ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกท่านครับ

